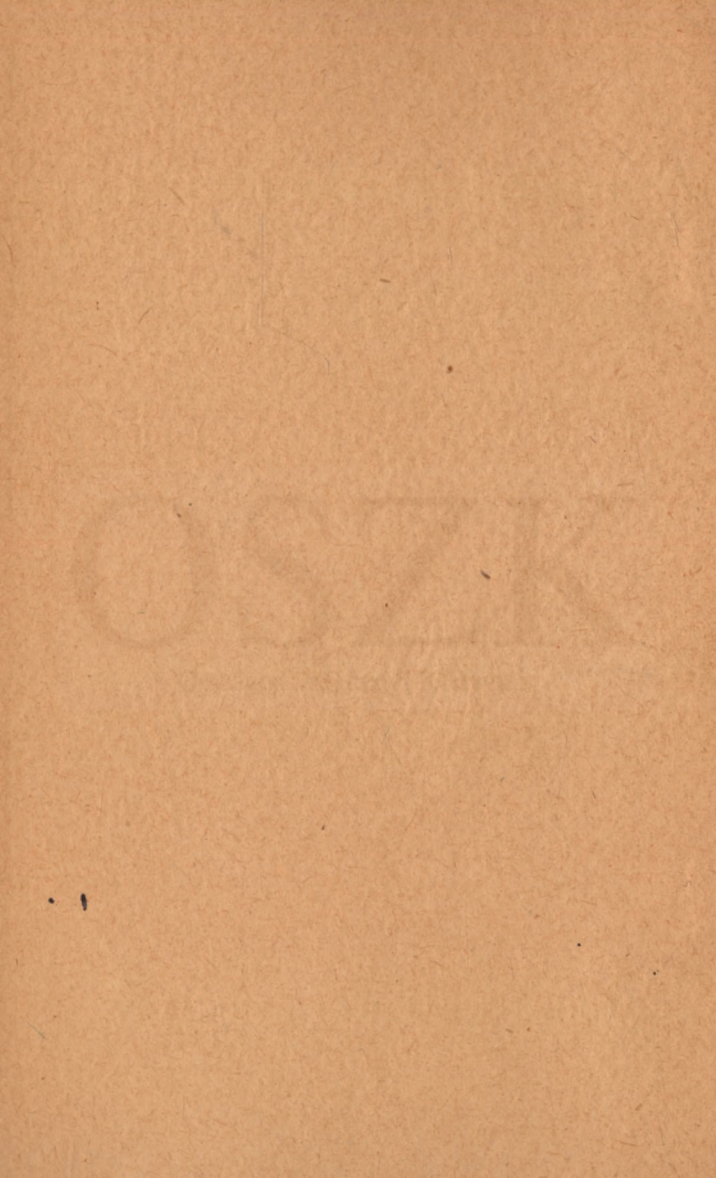

MEM

VIDOOR, A HOLIT

KÜSZÖB DAIOT

833.362

VIDOR MARCEL

A HOLT KÜSZÖB DALOL

VERSEK A NAGY VILÁGÉGÉS IDEJÉN

BUDAPEST, 1916

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irod. intézet és könyvnyomda

KIADÁSA

A HOLT KÜSZÖB DALOL

VERSEK A NAGY VILÁGÉGÉS IDEJÉN

IRTA

VIDOR MARCEL

BUDAPEST, 1916

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

KIADÁSA

833.362

2013

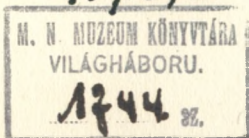
OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

~~109.075~~

A HOLT KÜSZÖB DALOL

Elhajitom az ostorom
S a harag vérző zászlaját
Sápadt és halk foszlánnyá tépem :
Aludjon hűsen mind a vád
S a lázadó, vad könnyön át
Enyhüljön szent mosolyra képem.

AJÁNLÁS

FELESÉGEMNEK

*Idegen ég alatt, a hervadt mezőkön
Ha meghaltam volna,
Pipacsvirág szívem
Fehéren hevert vón
A bús avarokba,
Égő szemem látón . . .
Halott kezem áldón . . .
A dalom kiégve . . .
Almodozva, némán
Belehulltam volna
Asszonyom szívébe.*

A HOLT KÜSZÖB DALOL.

Szűz vágyam titkon átoson
A szürke, halott városon,
Egy házon, mit a könny beföd . . .
Az ajtón ül a sárga köd.

A rézkilincset megfogom :
— Nem lakik itt a hű Rokon?
Elment? Az éjjel meglessem,
Holt szívét sírva keresem.

Megzörgetem az ablakot :
— Hol késik? Tudom, itt lakott!
Testvérem volt és vár reám.
Megcsókolt. Ő volt az Apám!

Ülök az ócska küszöbön.
 Az este ringva rám köszön.
 Az este. Bús, szelid madár:
 — Árva legényke mire vár?

Csak vár és alszik könnyesen.

.

Subámat halkan fölveszem,
 Szép, hímes álomtakaróm . . .
 A szava ring oly altatón:

— Árva legénykém mit akar?
 A szeme lágyan betakar.
 A házon, mit a könny beföd,
 Sápadtan ül a sárga köd.

Szűz vágyam titkon átoson
 A szürke, halott városon.
 E romok közt élt valahol,
 Merre a holt küszöb dalol.

MINDIG APÁMRÓL ÁLMODOM.

Mindig apámról álmodom,
— Mélytűzű, tündökletes álom! —
A holdtól kéklő csatasíkon
Itt játszik vélem a halálom.
Sugárzó őszi éjszaka . . .
A zászlóaljnak kürtje harsan.
Mindig apámról álmodom,
Hogy rámborul a szive halkan.

A fegyver csöve arcomon,
A lelkemen egy véres járom . . .
Mindig apámról álmodom :
Kilép sírjából. Várom, várom . . .
Csókolja száraz könnyemet,
Csak sír és térdel meghajolva —
Mindig apámról álmodom,
A néma titkot tán megoldja.

Mindig apámról álmodom
 Én zokogó, bús álomlélek,
 Mámoros harci éjszakán
 Suttogva csak hozzá beszélek;
 Ő az én fénylő fegyverem,
 Pajzsom, páncélom és a késem . . .
 Mindig apámról álmodom,
 Hűségem ő s a szenvedésem.

Mindig apámról álmodom.
 A tűz kigyul és ég lobogva . . .
 A drenováci csatasíkról
 Ellátok egy kis sírhalomra:
 Hogy jön felém! A dob pereg,
 A zászlóaljnak kürtje harsan . . .
 Mindig apámról álmodom:
 Erős kezem lefogja halkan.

APÁM KERTJÉBEN.

Szent, ősz apám, a holdban aluvó,
A fehér kertben selymet sző a hó,
A gond virága. Csillogó pehely,
Sírodra késő tüzeket lehel.

Fonjon palástot Rád az égi mez.
A Kárpátoknak takarója ez?
Hol hadak útja Uzsoknak vezet,
Minden pehely egy csillagüzenet?

Mit mond Tenéked, mikor ringva száll?
Nem halt meg az, kit megölt a halál
S az éhes földszáj némán eltemet?
A Tűz világolt. Kigyult a szemed?

Mikor a sereg Csontosig feszült,
Minden, mi fájt, szivedre nehezült?
Megsápasztotta fáradt arcodat?
Te végigvívta a hős harcokat.

Te lent apám, én fent a gránicon
Harcolva ástam Feléd a sírom.
Te boldog Árny. Én fáradt Szenvedő.
Te csillagtábor. Én bús temető.

Aludj, aludj már szent és hű apó,
A véres tánc már nem nekünk való.
Engem sodor a tűzfürösztött dal,
Tiéd a sír. A végső diadal.

LEVÉL.

Nézd Apukám, elrezgett Árnyék
A szívtelen, rút föld alatt,
Népek, izmok, hogy szilajodnak,
Egy nap és megnőtt a fiad.
Nézd Apukám, tegnap szelid volt,
Játékos, ijedt, gyermeketeg,
Szemén gyöngytompa violában
Az enyhe sírás szepegett.

Nézd Apukám, álmatlan Árnyék
— Halk szeptember már könnyezett —
Sápadt csókjával szorongatta
Hülő barátját: a kezed.
Elmentél. Szent volt távozásod;
De gyöngye szive megriadt.
Nézd Apukám, tegnap kicsiny volt,
Egy nap s hogy megnőtt a fiad.

Nézd Apukám, be jó, hogy fekszel.
Pihenni mentél. Alhatol.
Kigyúlt a dac. A gőg itt bujkál
Kemény szívében valahol.
Az arca láng. Máglyába szítja
Lelkét, e fáradt parazsat . . .
Nézd Apukám, tegnap tiéd volt
És ma? Ma meghalt a fiad.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

POÉTÁS KATONA.

Ágbogas szerencse hajlított kétfelé,
Voltam a halálé, vagyok az életé,
Leszek a halálé . . .
Vitézi sors után cifra lesz halálom.
Virágos elmulás. Biz' Isten nem bánom :
Az is csak parádé !

Megcsókolt az élet, visszaadtam néki,
Megcsókolt a halál, majd még visszakéri,
Nincsen benne károm.
Jöttem is, megyek is, ez is, az is kocka,
Ringató, zsongató, jó álomborocska,
Édes, puha járom.

Ágbogas szerencse soha meg nem ingat,
Ha elvet magától, ha karjába ringat

S eldédelget resten ;
Szeretőm a halál, szeretőm az élet,
Vert aranykehelyben violázó méreg :
Az ajkamra festem.

Dalok perlikáját kedvvel bontogattam,
A vér tűz csókját csókkal oltogattam
Aranyos gondokban,
Szület éjszakáján részegen daloltam,
Árnyak mély kertjében sétálhatok holtan,
Sápadt, ezüst mezben

A HALÁL ÉLETE.

A dús halálfa színesen virul
És kék napfényben szikrázik lombja.
Kacér dalát a nyárnak mosdó fölölja
Az ifjuság szép szívében pirul.

A domb virága és a rét vize,
Övé a földnek égő arculatja,
Termékeny vérét csokkal gyujtogatja
Illatok illata, örömök ize.

Övé az álmom, amely nem ereszti,
Az alkony buja és a hajnal fénye
Édes könnyekkel orcáját fereszti.

Övé az élet. Boldog, szép halál!
Ha nincsen ősze, néma, fagyos éje,
Holnap feléje már úton talál.

ESTE.

Engem ne várj, ha holdak tükre nő
S a vágyak kése szíved megsebezte,
Csókolja szemed egy más szerető,
Csókolja álmod a bús őszi este.

Engem ne várj, mert messzi visz utam,
Halk lépteimnek a halál az őre;
Ne sírj, ne félj, ha léptem elsuhan,
Sápadt napod akkor ér delelőre.

NE MONDD E SZÓT . . .

Ne mondd e szót ki : szerelem.
Ne mondd ! Az íze fáj nekem,
Úgy muljon el most hangtalan
A csókos alkony. Daltalan.

A dal szivemig most nem ér.
Az ingem tája csupa vér
És csupa seb és kín és folt . . .
A szerelem most vak és holt.

De mondd e szót ki : temető . .
Ő a leghívebb szerető,
A keze lágy és hús selyem.
Ne mondd e szót ki : szerelem.

KATONABÚCSU.

Megyek már, megyek már
Hadba, háboruba,
Nem búcsúzom rózsám
Válladra borulva,
Egy könnyet sem sírok
A bús zokogókkal,
Úgy válok el Tőled
Egy virágos csókkal.

Megyek már, megyek már . . .
Rózsám, Isten áldjon !
Nekem most a kürtös
Marsot trombitáljon
S bárhova megyek is,
Életbe, halálba :
Ott maradsz szivemben
Liliommá válva.

GLÓRIA.

— Én gyűrött, fakó katonám,
Ki őszi harmatokban áztál,
Hol vetted piros könnyedet?
— A sápadt mezőn, Drenovácnál.

— Én ifjú hősöm, gyermekem,
Ki jöttél vad haragtól űzve,
Hogy rámborulj bús-roskatag . . .
A rózsát szivedre ki tűzte?

— Én, fehér, halott katonám,
Te szent, te nagy, te bús, te fáradt,
Add nékem piros könnyedet
És tartsd meg vérző glóriádat.

ZENGŐ KÖNNY.

Ha szívem lassan elcsitul,
A könnyed engem vár még,
A könnyed, ez az olvadó zene,
Mily csodaszép ajándék.

A koporsómra rápereg,
Mint lelkemnek uszálya
És zeng, dalol a temető,
Míg megy velem a gálya.

HALOTT KATONA.

Virágos a szívem,
Mintha rózsám várnám . . .
A tarló az ágyam,
Kukorica párnám.

Fölöttem az égnek
Csillagos dekungja . . .
Egy piros hornista
A retrétet fujja.

Fáradt katonának
Be finoman hangzó:
Tarara . . . tarara . . .
Estvéli harangszó.

Szép angyalcselédek
Álmot hintegetnek . . .
Aludjunk, aludjunk
Vitéz regimentek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

RONGYOS BAKA.

Ingovány az erdő,
Mocsaras a nád,
A haragvó Isten
Most szakad le rád
Rongyos baka, rongyos . . .
Vénhedt és toprongyos
Mecseki magyar,
Jön egy piszkos felhő,
Álmos és kesergő
S téged betakar.

Rongyos baka, rongyos
Vénülő bakancsos
Még te mire vársz?
A dekungod ázott,
Te a fejed rázod
S a gödörben állsz.

Rongyos baka, rongyos,
 Vértől, könnytől foltos
 Mecseki magyar . . .
 A szived mit érez?
 Megcsap a lidérces
 Srapnelzivatar.

Ingovány az erdő,
 Mocsaras a nád,
 A kopogó felhő
 Most szakad le rád
 Rongyos baka, rongyos,
 Jaj te mire gondolsz?

.
 Lakodalom járja.
 Oh te szegény árva
 Mecseki magyar —
 Muzsikaszó zendül,
 Csak egy álom zsendül
 S holtig betakar.

KACAGÓ HALOTT.

A reggel ébredt: őszi, bús igézet.
Az ágyu mordult: talpra jó vitézek!
Öreg bronzsive zúgva repesett:
Vidám fiuk és frissek, kedvesek.

Az erdő ébredt halkan és borongva,
Egy távoli kürt sikoltott szorongva,
Egy gépmadár serényen kattogott . . .
S vállamra dőlt egy kacagó halott.

TESTVÉR.

Testvér! Nem érted? Kamerád!
Beteg vagy? Nem ismerek rád.
Be sápadt, vértelen az arcod . . .
Dalolva vívtunk annyi harcot
Ott Kraljevónál, Krusevácnál . . .
Velem szenvedtél, túrtél, fáztál . . .
Hogy rohamoztunk! Hurrá! Rajta!
Te derék testvér, német fajta,
Ne légy oly néma! Hát felelj . . .
Testvér, nem érted? Rossz e hely,
Keményfekvésű. A fejed
Hajtsd erréb! Így, ládd, közelebb . . .
Karomra dőlj, majd megsegítlek,
Ne félj testvér, én hazaviszlek . . .
Van hugod, fivéred, anyád?
Testvér . . . nem érted . . . kamerád?

A testvér lágyan mosolyog.
Ágyu dörög, a tűz ropog . . .
Ott Kraljevónál, Krusevácánál . . .
Hurrá! Alom, te véle játsszál,
Oly kedves, szőke, bús gyerek . . .

A testvér halkan szendereg.

OSZK

Nemzeti Széchényi Könyvtár

ÖREGEK.

Összejöttek szakállas öregek . . .

Az aggság őket még nem törte meg,
Csak arcukra vont sárguló barázdát
És egymás kezét hallgatag megrázták,
Míg — halk szemérem — könnyük folydogált:

— Te merre jártál? Láttam a halált
Dúsan aratni ott fönt a hegyen,
Prijepljénél. Hű, jó fegyverem
Görnyedő testtel vállamhoz emeltem,
A vérem zúgott egyre hevesebben
És vérben, tűzben, a halált hogy mértem,
Az Élet jött, a Megújulás értem.

— Te honnan jöttél? Sjenica alól . . .
Hajam fehér lett. A szívem dalol.
A Tűz volt az én állandó kísérőm,
Álomkisasszony szerelmes megértőm,
Mégis sírok.

— S te mért vagy szomorú?

Ősz fürteiden véres koszorú,

Te bús öreg?

— Én Pristinánál vártam a halált

S legyőztem Őt. Lesben álldogált

És üres szemét gúnnnyal rámszegezte.

Éreztem, mindig szívemet kereste

S azóta látom: ágyukban dörög,

Láztól megszikkadt testekben hörög,

Kacag, sikolt — vigyorgó, hideg álom —

Eljön még értem. Látom, mindig látom...

S én fekszem bénán: rút, öreg halott...

Látom csont arcát s élni akarok.

Összejöttek szakállas öregek . . .

Az aggság őket még nem törte meg,

Csak arcukra vont sárguló barázdát.

LILAVÉR.

Piros cérnaszálon
Zizzenő faorsó . . .
Lilavér az ágyam :
Hajnali koporsó.
Lilavér, lilavér . . .
Lilavér a szívem,
Könnyem az utolsó.

Lilavér az ajkam :
Néma üvegajtó.
Lilavér a nyelvem :
Megdermedt harangszó.
Lilavér, lilavér . . .
Tátott éhes földszáj :
Lilavér poroszló.

Lilavér a szemem :
Reszkető kobold . . .
Lilavér, vak ablak . . .
Lilavér a hold.
Lilavér, lilavér . . .
Lilavér a sírom
És a szívem holt.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÉJI LÁTOGATÁS.

Hipp, hopp! Szemem lehunyom,
Beférek a kulcslyukon.
Holott lábam most is fut,
Bizony messzi volt az út,
Úgy szaladt át sok határon,
Árkon, folyón, tíz mocsáron
— El is folyt tán szivem vére —
Hipp, hopp! Csakhogy célhoz ére.

Hipp, hopp! Szemed lefogom,
Csókolj meg hát, akarom.
— A homlokod csupa víz.
— Bizony nem is rózsaszín.
— Szived véres. — Hiven érez,
Lásd, mily meleg a karom.
Hipp, hopp! Hazahoztam,
Ha nem is ver, angyalom.

Hipp, hopp! Ágyad csupa tűz.
— Félek tőled. — El ne űzz!
Hova lennék, ha nem ónál?
Jobb ez a hűs koporsónál,
Kinyújtózom és lefekszem,
Könnyeidnél felmelegszen.
Drága élet. Angyalom,
Most talán jól alhatom.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EGY SZERB KATONASÍRRA.

«Ne bántsđ a magyart!» Itt fekszik síri setétben,
Vitézül csatázó sok szerb katona.

Hős karunk sujthat, de szivünk itt virraszt ébren :
Takarja be őket a béke moha.

TAKARODÓ A KALIMEGDÁNON.

Kalimegdán ormán takarodót fúnak,
Most ereszti fejét bakagyerek búnak,
Hulldogál csöppenként könnyeinek árja,
Bakagyerek búskeserves,
Búskeserves-üdvösséges
Éccakáját várja.

Kalimegdán fölé leroskad az éjjel,
Be is borít mindent csókok özönével.
Bakagyerek nyoszolyáján könny és álom reszket,
Csókolgatja, ringatgatja,
Rózsafénnyel koszorúzza
Szívén a keresztet.

Belgrád kapujába lopózik a hajnal.
Bakagyerek nyoszolyáját őrzi egy szép angyal,

Babája csókjával száját koszorúzza,
Ne sírjon bujába,
Kedves falujába
Hazafelé húzza.

Édös kis cselédjét ülteti melléje,
Muskátlis ablakból illat száll feléje,
Fatornyos templomban ávét harangoznak,
Az Alföld öléről
Repesik a fénye
Szagos tavaszoknak.

Bimbózva zsendülő magyar álomfürtök.
Kalimegdán ormán zendülnek a kürtök,
Az ébresztőt fujják. Bakagyerek talpra!
Éccaka is volt már
Virágos nappal vár
Dalra, diadalra.

BENNEM ELÜLT A HÁBORÚ.

Bennem elült a háború,
Lelkemnek szelid pamlagán
Bölcsen nyujtózik most a béke...
Elhalkult szívű csönd. Magány.
A fáradt hegy oromzatán
Betelt vágyaknak menedéke.

Elhajítom az ostrom
S a harag vérző zászlaját
Könnytől kopott foszlánnyá tépem.
Aludjon hűsen mind a vád
S a lázadó vad könnyön át
Enyhüljön szent mosolyra képem.

Most a keresztet fölveszem
A beteg földről s hallgatag
A véres fát lelkembe tűzöm.

Ahol a sírás elapadt,
A jajt, mely már oly hervatag,
Aranybarázdás dalba fűzöm.

Itt már elült a háború
S a béke öblös kürtje zeng
Fénylőn rezegve, harsonázva,
Új csókok lobogója leng
S a piros lábú kín, ott lent,
Kószál aléltan, megalázva.

PARIPA.

Gyémántos zabolát az ezüst csikóra!
Fogjátok lovamat színarany hintóba!
Robotos rabságból most már hazatérek.
Ostort a lelkemből én fonok testvérek.
Csillagos nyergében a Vágyisten üljön,
Repüljön, repüljön!
Halavány hajnalban a hervadó őszön,
Fekete éjszakán a piros mezőkön
Soha meg ne álljon:
Csak haza találjon.

Tüzelő haragom lelkemből kitépem.
Hóhabos paripám, hajrá! fehér ménem.
Alusznak a holtak sáppadtan megülve.
A rozsdás tarlókat kerülve kerülje.
Kivérzett gyümölcstől égő, sebhedt fákat,
Álmatlan szemeket, boltos koponyákat

Ugorjon most által. Versenyt a halállal,
Fekete ég alatt és fáradt szívemmel,
Mint a gyász repüljön
S hazameneküljön.

Gyémántos zabolát az ezüst csikóra!
Halihó! Repüljön a riasztó szóra.
A halál kísértett. (Életem nem éltem.)
Táltosom! Halihó! Telivér vad ménem
Daloló patkója ragyogjon rezegeve
És csillagot szórjon milliomm keresztre,
Aranyfüves dombon, mint a lepke szálljon,
Repüljön, repüljön, mint a fehér álom
S halottak szívével, hazasíró dallal
Csak haza találjon.

IDEGEN HAJÓ.

És jött és jött egy idegen hajó
Az álmos budai vizekre,
— A hab oly lágy volt, altató —
Tüzesen siklott és lihegve
A gyors és idegen hajó.
Aludt, aludt a kék folyó
Álomba fulva és libegve.

De jött egy messzi álmodó
Az alvó budai vizekre . . .
Az éj — mi halk, szép ringató —
Ölelte, sírva és remegve . . .
És jött és jött az idegen hajó,
Aludt, aludt a kék folyó
S rásiklott halkan — a szívemre.

DAIMONION.

Daimonion, vad és kegyelmes,
Hív, engedelmes hercegem,
Míg alázatom körülrepdes,
Inkognitódat levetem.

A kebled márvány. Trónusodról
Felém fehér, hűs fény lobog,
De szived egy nagy álmod gondol
S az Életet megcsókolod.

Az álmod, az egy bús felejtés,
Azért a Vágyakat hiszed
S ha jó az est, e halk megejtés,
Megrezzen selymes íriszed.

Daimonion, vad és kegyelmes,
Titokzatos szép hercegem,
Míg hódolatom körülrepdes,
Inkognitómat levetem.

Én zsámolyokat építettem,
Kerestem álomszüzeket,
Bús oltárokat szépítettem,
Szítottam könnyből tüzeket.

És fontam hervadt koszorúkat
— Beteg és álmatag dalok —
Már megcsókoltam mind a búkat...
Daimonion, most meghalok.

OSZK

Nemzeti Széchényi Könyvtár

KIVÉNÜLT LÉLEK.

Tán kilendültem a világból . . .
Szív nem patakzik, könny nem lángol,
A vér nem űz, csók nem marasztal,
Kivénült lélek: üres asztal.

Lézeng foltosan, megrakottan :
Pár korty a kiélt poharakban,
A szín szemétje, kéjek rongya,
Az élet padján megvert szolga.

Tán kilendültem a világból . . .
Holt álom, nem ég és nem vádol,
A tűz ezüst hamuvá enyhül,
Az íze, színe visszacsendül.

MUZSIKA.

Szavad szivembe csengetem
— Óh játszi, fürge csengő —
A bánatokat zengetem,
Bús vágyakért esengő.

És sóhajodat ringatom
És álmodozom ringva . . .
Új álmösvény, csillagom:
Halk csókokból szőtt hinta.

Lelkem falára festelek
— Ti nyüzsgő, éber álmok —
S míg árnyad párnámon remeg
Álmodba muzsikálok.

EGY PERC.

Nem láttalak. Egy perc. Bús századok.
Én, hívő árnyad, föl nem lázadok,
Csak várok. Jöss-e? Éjszaka? Talán.
Szemed úgy fénylik lelkem ablakán.

Az égő alkony halkan rámszakad,
Kopogtass lágyan, a szívem szabad;
Mikor a dal kél és a hold suhan,
Vágyak virága ékíti utam.

Nem láttalak. De álmodlak. Hiszed?
A csókomat s a szívemet viszed . . .
Könnyfelhők selyme pilláimra hull
És csókollak és siratlak vadul.

ALÁZATOS HEGY.

Most óriások járnak a porondon,
De nékem nincsen csak vitézi gondom,
S részeg dalom a Hegy fölött lebeg.

A bamba föld mily sápadt rettenet...
Fülelve vár, lihegve, vérben úszva.
Hol éri el a roppant lábujj kúszva
S hol vájja mellbe a döngő ököl?
Kúszált izmának szorítása öl,
Ráz szilajon és sujt és megaláz.
Mily Behemót! Egy óriás, mely száz,
Ezernyi kar, amely csak egynek látszik,
Vad gyermek, ki a halálbákkal játszik,
Oly játékos, oly könnyed és merész,
Egyik szeme a Kárpátokba néz
S a gall síkságot vágya öleli,
Piros szive dús álmokkal teli.
Amerre nyúl, a döbbenés ott reszket
És tövisfából ácsolnak keresztet

És építik a sűrű halmokat
— Hova elrongyolt életük dagad —
A szétmarcangolt, vérző istenek.
Óh meredek, vad fájdalomhegyek...

A javori csúcs. Roppant sziklafal.
Itt zúgott el az óriás Magyar,
Hova csikorgó ércalpával szántott,
Megszédítette a gögös világot.
A Vadon-Szirtet, mint a pelyhet rázta,
S a Véres-Sziclát a völgyig alázta.
A megvert Hegy már többé föl nem lázad,
A büszke Javor epedő alázat,
Riadt jaj sír meggázolt melliben,
Mikor ráköszönt az est szeliden.
Az óriás már ott jár valahol,
Ahol a fegyverpacsirta dalol
Víg harsonásan üde riadót
S az ágyuerdő reng mord altatót.
A Hegyen most a Temető pihen.
Fehér virággal beszórt öliben
A glóriás, halk Halál mosolyog.

A Javor sír s én frissen dalolok.

A szirt itt fekszik lábam előtt holtan.
 Az óriásnak melyik törtje voltam?
 Izmán egy rost, az ütést éppúgy állja,
 Egy szemsugara, vagy egy idegszála,
 Mely rezdült itt a bérc kemény fokán,
 Vagy haragos ránc barna homlokán?
 Egy hüvelykíz, ha szorításra görbed,
 Lelke szilánkja, mely soha nem törhet?
 A tündöklő Tűz diadalt ragyog.
 Ez óriásnak paránya vagyok.

A Javor sír és rámnéz szeliden
 Kérdő szemével. Itt voltam, igen.
 Én is tapostam büszke sziklabérced,
 Űztem szorongva átkozott lidérced,
 Tiportalak, bús testedre hajoltam,
 Lángot csiholtam, a hóhérod voltam,
 A megváltód, a hősőd, a rabod,
 A gyilkosod — a békéd, tavaszod.

Te gőgös hegy! Aludj szép szeliden.
Harminc honvéd most öledben pihen.
Megbántott szived a hűs takaró.
Álmod legyen lágy, puha altató,
Üdvök bársonya, a mennybéli kegy . . .
Borulj fölénk alázatos Hegy.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KÓLÓ.

Radojkát táncba hívta Radomir
A hegyi búcsun. Körbe népek, körbe!
Ki dombon áll, ki egy suta gödörbe.
A legény nevet, a leányzó sír,
S a «praznik» népe kajlákat kiált:
Ez oszt' a kóló! Soha ilyen párt,
Ily ringó testüt, hajlékony-sudárt.
Radojka tartsd és hajlitsd Radomir!
Pattantsd a lányt, hogy szálljon, mint a nyíl,
Szédítsd a lányt és foszd meg az esztétül.
Radojka sír és Radomirra szédül.
Ez oszt' a kóló! — Mért sírsz, mint a gyász?
Radojka hallgat. — Azt mondom, vigyázz,
A tompa kürtöt Szavo nekünk fujja . . .
— A lány karjába vésődik az ujja —
Omolj mellemre foszlósan, puhán,
Otthon, anyádnál, sírhatsz azután.

A praznik népe kajlákat kiált :
Ez oszt' a kóló! Soha ilyen bált,
És ilyen táncot. Ilyen remeket.
Oh finom búcsu! Radojka nevet,
Szédül, kacag és hajlik mint a nyíl,
Csalfán kicsúszik : fogd meg Radomir!
Űzd meg és törd meg! Látod, hogy akarja!
A zöld erdőnek lombja eltakarja,
A szerelemre szerelem az ír,
Fogd meg a lepkét nyalka Radomir!

Űzi a lányt, a ringva-lengve szállót,
Ráfonja karját, az acélos hálót :
Ne fuss te lány, te fürge, gyors evet,
Liheg kifúlva. Radojka nevet.
Aranyszál álom, könny a mosolya,
Halk csillogás, egy rezzenés : soha!
Sötét pilláján egy tüzes fonál —
Biborcsikokban vágya tovaszáll.

Radojka nevet : párját keresi.
Radomir, mint a karvaly meglesi

Szeme hajlását. Reácsap vadul:
Az kell tenéked, a katona Vazul?

A tompa kürt is rekedten kacag.
Az ég pallóján hegyek alszanak —
A sirok némák. Hallgat ott a hír.
A dühtől néma büszke Radomir
Tíz ujja — most a meztelenbe vájja —
Úgy virít, mint egy rózsaszínű mályva.

Ez oszt' a kóló! Soha ilyen párt,
Ily ringó testüt, hajlékony-sudárt.
Radojka tartsd! És hajlitsd Radomir!

A templom alján ásít már egy sír.

IDEGEN FIU.

Szép földanyám, kit hűségem sirat,
Engem szeress most, idegen fiad.
A hontalanság árnya ráfeküdt . . .
Szeresd szivem : e néma hegedűt.

Szeresd az ajkam. A csók elkerül
És úgy vergődöm tehetetlenül.
Szeresd a szemem, a fénye halott,
Keresd álmatlan, sáppadt csillagod.

Szép földanyám, kit szerelmem sirat,
Szeresd daltalan, földtelen fiad.
A zengő hold fogy és elég a dal
S az idegen éj csöndje betakar.

CIGARETTA A LÖVÉSZÁROKBAN.

Lágy, habos illatú, szellős török mákony.

Ott nyujtózik lustán a sárga mezőkön,

A szirupos nedvű, karcsú halálfákon.

A lelke egy álom,

Korai halálom . . .

Csókolom, csókolom alélt éjszakákon.

Száz szeretőm csókja nem volt ilyen édes,

Vad titkokkal terhes, buja és negédes . . .

Égető, nógató, sziveket izgató,

Néma és beszédes . . .

Vágyakat sugárzó, gyilkos fogú, céda

Az égi ajándék, a mennyei préda.

Szeliden ingerlő, véresen kegyetlen . . .

Hűséges, jóságos, gonosz és egyetlen.

RÖZSETÜZ.

Síralmas éj. Vad nyugtalanság.
Didergő ember, jaj! hogy fádom.
Elvetettem szépségkalászm
S az örömet most ők arassák,

Kik megfürödtek vágyaimban
És megfrissültek a szívemtől?
Nagy álmuk most a Napba lendül
És áldott kedvük kürtje harsan.

Most színevesztett, bús dalomban
— Oh szomorúság, szép és árva! —
Az éltüknek tüze lobban.

S míg bánt a bánat minden rossza,
Én hervadt szívem rőzselángja
Az ő szívüket aranyozza.

TARTALOM.

	Lap
A holt küszöb dalol	7
Mindig apámról álmodom	9
Apám kertjében	11
Levél	13
Poétás katona	15
A halál élete	17
Este	18
Ne mondd e szót	19
Katonabúcsu	20
Glória	21
Zengő könny	22
Halott katona	23
Rongyos baka	25
Kacagó halott	27
Testvér	28
Öregek	29
Lilavér	32
Éji látogatás	34
Egy szerb katonasírra	36
Takaródó a Kalimegdánon	37

Bennem elült a háború	39
Paripa	41
Idegen hajó	43
Daimonion	44
Kivénült lélek	46
Muzsika	47
Egy perc	48
Alázatos hegy	49
Kóló	53
Idegen fiú	56
Cigaretta a lövészárókban	57
Rőzsetűz	58

Szerzőnek eddig megjelent könyvei:

Forró éjszakák. 1901.

Egy asszony. 1903.

Szürkület felé. 1905.

Az Arno partján. 1908.

Éjszaka. 1910.

Liliomkehely. 1913.

A csukott szirmu rózsa. 1914.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

